

TOSHKENT SHAHRIDA TURIZM INFRATUZILMASINING HUDUDIIY JOYLASHUVI VA IQTISODIY SAMARASI

Shodiyeva Nafosat Hamza qizi

A.Avloniy nomidagi pedagogik mahorat milliy instituti,

Aniq va tabiiy fanlar kafedrasi katta o'qituvchisi,

e-mail: nafosatkons@gmail.com telefon raqam: +998910096970

Ro'zmatov Boburjon Zafarjon o'g'li

Zangiota tumani ixtisoslashtirilgan maktabi geografiya fani o'qituvchisi,

e-mail: ruzmatov.bobur@gmail.com telefon raqam: +998903619812

Annotatsiya: Maqolada Toshkent shahrida turizm infratuzilmasining hududiy joylashuv xususiyatlari va uning iqtisodiy samaradorligi tahlil qilingan. Turizm obyektlari, transport tarmoqlari, mehmonxona xo'jaligi hamda servis xizmatlarining hudud bo'ylab taqsimlanishi o'rganilgan. Shuningdek, infratuzilmaning shahar iqtisodiyotiga ta'siri va investitsion faoliyat bilan bog'liq omillar yoritilgan. Mavzu hozirgi kunda dolzarb bo'lib, poytaxtning iqtisodiy o'sishida turizm infratuzilmasining roli katta ahamiyat kasb etmoqda.

Kalit so'zlar: turizm infratuzilmasi, hududiy joylashuv, iqtisodiy samaradorlik, investitsiya, xizmat ko'rsatish tarmoqlari.

Kirish:

Turizm infratuzilmasi har qanday hududning iqtisodiy rivojlanishida muhim o'rin tutadi. Toshkent shahri — mamlakatning eng yirik siyosiy, iqtisodiy va transport markazi bo'lib, turizm xizmatlarining asosiy qismi shu yerda joylashgan. O'tgan yillarda shaharda mehmonxonalar soni, dam olish va ovqatlanish maskanlari, transport va axborot tizimlari tez sur'atlarda o'sdi. Bu jarayon nafaqat shahar iqtisodiyotiga, balki aholi bandligi va investitsiya faolligiga ham ijobiy ta'sir ko'rsatmoqda.

Asosiy qism

Toshkent shahrida turizm infratuzilmasi hududiy jihatdan nisbatan nomutanosib joylashgan bo'lib, asosiy turistlik obyektlar va xizmatlar markaziy tumanlarda — Mirobod, Yashnobod, Shayxontohur va Olmazor tumanlarida to'plangan. Bu hududlarda xalqaro mehmonxonalar, transport uzellari (Toshkent xalqaro aeroporti, temir yo'l vokzali), yirik savdo va ko'ngilochar markazlar joylashgan. Shahar chekka tumanlarida esa ekoturizm va dam olish maskanlari (Bo'zsuv, Qumariq, Zangiota atroflari) rivojlanib bormoqda. Turizm infratuzilmasining rivojlanishi iqtisodiy samaradorlik nuqtayi nazaridan katta ahamiyatga ega. Masalan, 2024 yilda Toshkent shahrida xizmatlar sektori yalpi hududiy mahsulotning 68 foizini tashkil etgan bo'lib, shundan salmoqli qismi turizm bilan bog'liq sohalar hissasiga to'g'ri keladi.

Mehmonxona biznesi, transport xizmatlari, savdo va umumiy ovqatlanish korxonalari orqali minglab yangi ish o'rinlari yaratilgan. Investitsiya jihatidan ham Toshkent shahri turistik infratuzilmani rivojlantirish bo'yicha yetakchi hudud hisoblanadi. "Tashkent City", "Yangi O'zbekiston" majmuasi, "Hilton", "Hayatt", "Intercontinental" kabi xalqaro brendlar ishtirokida qurilgan loyihalar iqtisodiy faollikni oshirmoqda. Shu bilan birga, davlat-xususiy sheriklik asosida kichik mehmonxonalar, dam olish maskanlari va transport xizmatlarini modernizatsiya qilish ishlari olib borilmoqda.

Xulosa

Toshkent shahrida turizm infratuzilmasining hududiy joylashuvi va iqtisodiy samaradorligi shahar rivojlanishining asosiy yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Infratuzilmaning markaziy qismida joylashgan turizm obyektlari shahar byudjetiga katta daromad keltirmoqda. Shu bilan birga, infratuzilmani shahar chekka tumanlariga ham kengaytirish, ekoturizm va milliy madaniy meros obyektlari asosida yangi turistik zonalar yaratish iqtisodiy foydani yanada oshiradi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Turizm sohasini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Farmoni, 2023-yil.
2. O'zbekiston Respublikasi Statistika agentligi ma'lumotlari (2024).
3. Raximov A. "Mintaqaviy iqtisodiyot asoslari", Toshkent, 2022.
4. Saidov B. "Turizm infratuzilmasi va uning iqtisodiy asoslari", Toshkent, 2023.